

Обласна універсальна наукова бібліотека ім. О. Ольжича

Житомирської обласної ради

Науково-методичний відділ

Єднаймо Україну Тарасовим словом

Діяльність бібліотек області

з відзначення Року Шевченка в Україні

(за звітами 2014 р.)

Житомир, 2015

За рішенням ЮНЕСКО 2014 рік було оголошено «Роком Тараса Шевченка». 200-річчя від його дня народження святкувала не лише Україна, а й вся світова спільнота.

На виконання Указу Президента України №257/2012 «Про додаткові заходи з підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка» та Наказу Міністерства культури України №276 від 05.04.2013 р. «Про заходи з підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка» бібліотекарі області організували та провели цикли заходів, щоб показати його талант поета, художника-живописця, офортиста, майстра рисунку, акварелі й сепії. Працівники намагалися у своїй роботі акцентувати увагу на патріотичних почуттях Т. Шевченка, адже не кожен поет світу зрівняється з ним у величчі жертвовної любові до свого народу. Зазначимо, що аналіз звітних документів дає змогу зробити висновки, що докладено багато зусиль до відзначення цієї знаменної дати, бібліотекарі підійшли до цього творчо, з фантазією, урізноманітнивши форми роботи.

В бібліотеках Коростенщини, Малинщини, Любарщини та міських бібліотеках Бердичева та Коростеня розроблено проекти «Шевченківське коло», «У вінок Кобзареві», «Велет українського духу», в рамках яких спільно з інтелігенцією міста, адміністрацією, ЗМІ, ЗОШ проводилися ювілейні конференції, літературно-мистецькі вечори та вечори пам'яті. В цьому плані варто відзначити роботу бібліотек сіл Пиріжки, Щербатин, Дізне, Буки Малинського р-ну. Літературно-поетичне свято «Духовний пророк нації» провели в Черняхіві та бібліотеках Черемошне та Головенка Житомирського р-ну.

В багатьох бібліотеках пройшли літературні акції, наприклад, у Новоград-Волинську протягом Шевченківського тижня провели акцію «Відкрий свого Шевченка», в с. Луки Малинського р-ну – «Читаємо Шевченка в бібліотеці», у ЦБ Лугинського р-ну – «Лугинщина читає Шевченка». На завершення оголошених акцій бібліотечні працівники обов'язково підводять підсумки, вивчають ефективність проведених заходів,

проводять конкурси. До речі, конкурси шанувальників поезії «Живуть Тараси поміж нас» спільно з учнями міських шкіл, гімназії та ПТУ організовано працівниками Овруцької ЦРБ, «Кобзарева струна не вмирає» – Попільнянської ЦРБ, «Любарщина відзначає 200-річчя Великого Кобзаря» – Любарської ЦРБ. Аналогічні заходи відбулися в сільських бібліотеках Коростишівського, Житомирського та Романівського р-нів. Члени літературно-мистецького об'єднання «Світлиця душі» мали нагоду бути учасниками конкурсу «Живи, поете, в славі віковій», який проводила Лугинська ЦБ. В Ємільчинській ЦБ конкурс проходив у трьох номінаціях: «Автор» - власний вірш, присвячений Т. Шевченку, «Виконавець» - вірш або твір-проза з творчості Т. Шевченка, «Малюнок» - кращий малюнок до творів Т. Шевченка. В конкурсі взяли участь користувачі із 26-ти сіл району, які до того ж стали учасниками літературної вікторини та віртуальної екскурсії.

В рамках літературної декади «Кріпацький син, ти все віддав народу», організованої ф. № 1 м. Коростеня, читачі мали змогу долучатися до віртуальної подорожі до Канева, літературного вечора, караоке. Змістовні заходи організовували працівники бібліотек № 3, № 7, №6, № 8 МЦБС м. Коростеня.

Шевченківські тижні були організовані та проведені у Володарськ-Волинських, Бердичівських сільських та районних бібліотеках, МЦБС м. Новоград-Волинська та м. Коростеня. В рамках тижнів було проведено велике розмаїття масових заходів, як-то: подорожей-біографій, вечорів-етюдів, вікторин, літературно-музичних композицій. Шевченківські дні, проведені бібліотекарем с. Радичі Володарськ-Волинського району, склались із брейн-рингів, читання поезій Т. Шевченка серед старшокласників, виховних годин, читацьких конференцій, а в Лугинській ЦБ – «Лугинщина читає Шевченка». Ці заходи були організовані за сприяння місцевих органів влади, учнівських та педагогічних колективів.

Бібліотекарі Малинського району провели загальносистемний літературний марафон «Т. Шевченко: день за днем», а в бібліотеках

Черняхівщини пройшов літературно-музичний марафон «200 літ під зорею Тараса». Працівники бібліотеки із хором ветеранів війни «Золота осінь» відвідали 7 населених пунктів, несучи слухачам палке Тарасове слово та музичні твори, покладені на його вірші. Цікавою та змістовною видалася читацька конференція, організована бібліотекарями ЦМБ м. Коростеня під назвою «Сяє у вічності душа Тараса».

Поетичний перегук біля пам'ятника Т. Шевченку в Овручі зібрав молодь і старше покоління, щоб віддати шану славному сину України. Учасники літературної студії «Живе слово» продемонстрували свої поетичні здібності: читали вірші місцевої поетеси та козаків війська Древлянського, серед інших - вірш «Батьку Тарасе». У ЦБ пройшло літературно-музичне свято «Живи у правді віковій», а в бібліотеках сіл Кирдани та Черепин під назвою «Іду з дитинства до Тараса». Спільно з працівниками Будинку культури в Будинку дитячої творчості пройшло свято в Радомишлі. Працівники районної бібліотеки до свята організували книжково-ілюстративну виставку «Сяє у вічності душа Тараса». Такі ж літературно-мистецькі свята були організовані в Овруцькій, Коростишівській, Черняхівській, Любарській ЦБ, бібліотеках сіл Панасівка, Кириївка, Авратин, Меленці, що на Любарщині, та бібліотеках сіл Черепин і Кирдани, що на Овруччині.

З успіхом пройшов літературно-музичний вернісаж під назвою «Ліне дзвоном величаво Шевченкова мова» в Любарській районній бібліотеці, а в міський бібліотеці Радомишля за участю представника міської ради, вчителів та старшокласників міської гімназії – «Живуть в серцях людей слова безсмертні Кобзаря».

Шевченківська тематика яскраво звучала в роботі бібліотек під час проведення літературно-музичних вечорів в багатьох бібліотеках, зокрема для учнів ліцею № 1 ім. Т. Шевченка, що в Радомишлі, такий захід мав назву «Його дума, його пісня не вмере, не загине». Присутні мали змогу отримати

відповідь на ряд запитань,наприклад, «Чому ми у найскрутніші часи нашої історії зверталися і звертаємось до Т. Шевченка» та інші.

Проведели захід у Брусилові для керівників та громадськості району. Тут же відбулася мультимедійна презентація «В Шевченка скрізь на світі дім».

Барвисту квітку у вінок пошани Кобзаря вплели працівники ЦБ Малинського, Попільнянського, Овруцького, Романівського, Володарськ-Волинського, Баранівського районів, сільські бібліотекарі області, наприклад, сіл Полянки, Сколобів, Осички, Макалевичі, Лутівка, Дворище, Фасова, Кропивна, Глезно, Н. Чортория, Романівка, Н. Велідники, міського філіалу № 3 МЦБС м. Новоград-Волинська. З метою відзначення 200-річного ювілею Кобзаря в ЦБ та сільських філіях Чуднівщини, Олевщини та Попільнянщини спільно з БК, ЗОШ та клубами проведено вечори «Шевченкове слово добра і любові, як слово батьківське в душі ми збережемо».

Повсюди проведено літературні уроки та години. За звітними документами, вони пройшли успішно в бібліотеці-філії № 1 МЦБС м. Житомира, міській бібліотеці Радомишля, МЦБС м. Коростеня, Лугинському р-ні. Серед сільських книгозбірень хочеться відзначити роботу бібліотекарів сіл Потіївка, Ліщин, Березівка, Соснівка, Гай, Заможне, Наталі, Корнин. Інформаційні та пізнавальні години проведені працівниками абонементу Черняхівського р-ну, сільськими бібліотекарями сіл Купище, Ходаки, Пугачівка, що в Коростенському р-ні. Для учнів ЗОШ № 1 м. Овруч бібліографами проведено захід під назвою «Мистецька спадщина Т.Г. Шевченка».

В дружній, теплій атмосфері відбулися Шевченківські читання в читальному залі Новоград-Волинської ЦБ та в бібліотеці с. Івашки цього ж району, ЦБ Романова, ряді бібліотек Бердичівського та Лугинського районів.

До вподоби працівникам бібліотеки усні журнали, що містять широту інформації та цікаві форми організаційної роботи.

На усний журнал «На вічнім шляху до Тараса», що відбувся в Будинку культури м. Новоград-Волинська була запрошена творча інтелігенція міста, студенти, учні ЗОШ, члени аматорських об'єднань та клубів за інтересами. Цю форму роботи використали і працівники філіалу № 4 м. Коростеня, їх захід мав назву «На струнах Кобзарєвої душі» В бібліотеці села Сонячне Житомирського району пройшов захід «Живе у пам'яті Тарас». Отже, методи оформлення кожної сторінки різноманітні: зустрічі з цікавими людьми, відповіді на запитання, читання віршів, виконання пісень, широке використання технічних засобів...

Вікторини за творами Т. Г. Шевченка «Шкільна Шевченкіана» організували і провели в Черняхові, а в м. Малин – «Золоті зерна поезії Шевченка». Літературну вікторину «Чи знаємо ми Т. Шевченка» проведено в сільській бібліотеці с. Горбове Ємільчинського району, а в с. Середи такий захід мав назву «Шевченкові душі перепливають віки». До речі, тут же присутнім була представлена інсценізація твору Т. Шевченка «Тополя».

З метою популяризації творчої спадщини та патріотичного виховання, пов'язаного з іменем Кобзаря, в бібліотеках області проходили презентації. Так, в ЦБ Малинського району на літературній зустрічі презентувалось фундаментальне видання, випущене на замовлення Державного комітету телебачення і радіомовлення України за програмою «Українська книга» 2012 року – «Я так її, я так люблю...» Т. Шевченка. Провели відеопрезентації в Попільні, Романові, Брусилові, міських бібліотеках міст Коростеня та Новоград-Волинська. Теми їх різноманітні: «З високим іменем Кобзаря», «Шевченко і його картини», «Шевченко як сподвижник української культури», «Невідоме про відомих» та ін. Віртуальні подорожі життєвим шляхом та творчою спадщиною Т.Г. Шевченка організувала бібліотекар с. Липни Лугинського району, села В. Цвіля Ємільчинського, бібліотекар філії № 3 м. Житомира. «Мандрували» музеями Кобзаря в ЦМБС м. Коростеня та сільській бібліотеці с. Ліщин Житомирського району.

Коростишівська бібліотека для юнацтва організувала для своїх відвідувачів історико-краєзнавчий екскурс «Наші видатні земляки і Т. Шевченко».

Літературний диліжанс до 200-річчя від дня народження Кобзаря під назвою «Симфонія кохання в творчості Шевченка» відбувся в ЦБ Ємільчино. Захід пройшов з демонстрацією відеороликів, де були представлені фотографії муз - його коханих жінок, які зіграли значну роль в житті і дарували поетові радість творчості. Аналогічний захід відбувся в бібліотеці с. Слободище Бердичівського району. Тут же проведено літературну вікторину, перегляд кінофільму, представлена виставка книг Кобзаря.

З успіхом пройшли турніри знавців творчості Т. Шевченка, зокрема в юнацькій бібліотеці Коростишева «Шляхами Тарасової долі», бібліотеці с. В. Ліс, що на Попільнянщині, «Віршів віночок від Тараса». Багато цікавої інформації, відомої і не зовсім відомої, отримали присутні, відвідавши Дні Інформації, які підготували бібліотекарі Овруцького, Коростенського, Черняхівського, Романівського, Радомишльського районів, а швидко оперативне інформування читачів з питань Шевченкіани провели працівники юнацької кафедри Черняхова та Новограда-Волинського за темою «Народні прислів'я, приказки та частівки про Т.Шевченка», бібліотекар села Можари – «Житомирська адреса Кобзаря», бібліотекар с. В. Хайча – «Вони прославили наш край з Шевченковим ім'ям».

З метою визначення знань творів Т. Шевченка серед своїх користувачів в ЦРБ та ЦМБ Малина проведено анкетування «Шевченко. Родина. Сучасність». Підсумки опитування порадували бібліотекарів: в кожній родині багато знають про Кобзаря, його творчість, біографію, напам'ять читають його вірші.

Розповідь чи бесіди про книги видатного українця та розкриття їх змісту бібліотекарі здійснювали під час бібліографічних оглядів. Це були живі бесіди, розповіді про кращі твори. Слід зауважити, що цю форму роботи запроваджують всі бібліотеки області. У звітах добре висвітлено такі заходи

Чуднівською, Володарськ-Волинською, Брусилівською, Радомишльською ЦБ та МЦБС м. Житомира. Добре попрацювали і бібліотеки сіл: Зубровка, Паранівка, Березівка, Чайківка, Веприн.

Впродовж багатьох років в книгозбірнях накопичується матеріал в інформаційних папках-досьє. Цьогоріч такого матеріалу було особливо багато, і кожен читач, особливо школяр, знайде в них для себе щось цікаве і корисне. Цінний матеріал містять інформаційні досьє ЦРБ Коростишева і Романова: «Сторінками життя Великого Кобзаря», «Т.Шевченко - художник».

В рамках роботи літературних віталень та клубів за інтересами у ювілейному Році Кобзаря відбулися засідання на шевченківську тематику, експонувалися цікаві документи, читались вірші місцевих аматорів, проводилась інсценізація за творами. В таких засіданнях залюбки беруть участь школярі.

Як показує практика, основним складником роботи з користувачами будь-якого віку є книжкові виставки. Бібліотекарі добре знають, що будь-який масовий захід набагато краще сприймається, коли оформлена викладка літератури. Готуючи її, працівники добирають з наявної найкращу, насамперед нові видання творів Т.Г. Шевченка, його сучасників, відомих літературознавців та критиків, у яких відображається життєвий та творчий шлях поета, розкривається значення його в історії української літератури, зв'язок творчості Кобзаря з нашою сучасністю.

При аналізуванні звітів бібліотек вражає розмаїття назв і форм книжкових виставок. В Овруцькій ЦБ була представлена виставка декоративно-прикладного мистецтва «Вшановуємо Кобзаря», в читальному залі Радомишльської ЦБ діяла аналогічна виставка народних умільців, які є читачами бібліотеки (малюнки за творами, вирізьблені портрети, вишивка бісером) «І тая мати молодая з своїм дитяточком малим...», в арт-галереї Малинської ЦРБ ім. В. Скуратівського експонувалась виставка В. Шевчука «Обличчя української історії: Т. Шевченко», а в читальному залі – «Т.

Шевченко – гордість нації, символ України». Тут були представлені невичерпні пласти творчості українського генія українською мовою та іншими мовами світу, мистецька творчість поета. Книжково-ілюстративна виставка «Шевченкове слово в віках не старіє» була організована в Черняхіві, на презентації були присутні працівники райдержадміністрації, райвно, гімназії та дошкільних установ. Заслужовують на увагу представлені у звітній документації книжкові виставки та перегляди на Шевченківську тематику: «Світоч української душі» (Чуднівська ЦРБ), «Геній правди і свободи» (бібліотека с. Бабушки Коростишівського району), «Шевченкове слово: колись і сьогодні» (Коростишівська ЦРБ), «Тебе Тарасе не забудь» та «Світлиця Шевченківського слова» (села Биківка та Хижинці Романівського району), «Геній, якому судилася вічність» та «Шевченко-художник». До речі, презентація проходила як у книжкових ілюстраціях, так і через монітори комп'ютерів. Чимало докладено зусиль працівником бібліотеки с. Колодянка Новоград-Волинського району, аби зацікавити чи задовольнити існуючий інтерес до Шевченківського слова через представлені матеріали виставки «В душі народу – Кобзареве слово».

Виразними назвами та яскравими ілюстраціями насичена наочність в бібліотеках Лугинської, Ємільчинської бібліотечної системи, до речі, в бібліотеці с. Підлуби була оформлена виставка-відгук учнів про багатогранну творчість Т.Г. Шевченка «Іду душею до Тараса». На основі цих думок і листів формувалася викладка літератури. Виставка-вшанування «Т.Г. Шевченко - гордість і слава України» була підготовлена працівниками Ємільчинської ЦРБ.

Книжкові виставки як найпоширенішу форму роботи у публічних бібліотеках регіону до 200-літнього ювілею Кобзаря було повсюдно оформлено в міських бібліотеках. Так на веб-сайті бібліотеки м. Новоград-Волинська розміщена віртуальна книжкова виставка «У всякого своя доля і свій шлях широкий», м. Коростеня - «Шевченкова свіча століттями горить» та «Геній Шевченка, як нації крила», м. Малина – «Єднаємо душі словами

Кобзаря», м. Житомира – «Ми чуємо тебе, Тарасе, крізь століття» та «Свіча, запалена від серця». Творчо, з фантазією до організації книжково-ілюстративних виставок підійшли бібліотекарі Олевського та Коростенського районів, а працівники Попільнянської районної бібліотеки провели конкурс серед працівників сільських книгозбірень на кращу бібліотечну виставку. Були визначені переможці - працівники ЦБ та 7 сільських бібліотекарів. В практику роботи бібліотек все частіше входять віртуальні виставки, які представляють документи та мистецькі твори в електронній формі на сайтах бібліотечних установ.

Зазвичай біля книжкових виставок розміщувалися рекомендаційні списки літератури. Серед інших слід відзначити вебліографічний список «Шевченко в інтернеті», підготовлений представниками Брусилівської районної бібліотеки, «Вічне слово Шевченка» - Володарськ-Волинського району, «Шевченкові дні – Шевченкова вічність» – с. Бондарівка Коростенського району. Письмові довідки про життєвий і творчий шлях також видано бібліотеками сіл Новини, Бехи, Горщики Коростенського району та «Об'єднаємо Україну Тарасовим словом» - ЦРБ м. Малин. Біля книжкових виставок читач може ознайомитись з тематичними папками та альбомами, де містяться матеріали про Кобзаря. Багато цікавого знайде відвідувач у представленому Малинською районною бібліотекою альбомі «Національний музей Тараса Шевченка», де зібрана мистецька колекція творів Шевченка та коментарі до репродукцій художніх творів.

Останнім часом в практику роботи бібліотек ввійшли мультимедійні презентації (Романівський, Малинський, Брусилівський, Попільнянський райони, м. Новоград-Волинський). Під час конкурсу «З високим іменем Кобзаря» (МЦБС м. Коростеня) були представлені роботи всіх міських бібліотек. Враховувались оригінальність задуму, доступність розкриття теми, пізнавальна інформативність сюжету, технічна якість роботи.

Аналізуючи досвід впровадження масових послуг в бібліотеках області, можна визначити специфічні особливості цих форм: новизна у назвах, діалог

бібліотекаря з користувачем та користувачів між собою, наявність елементів театралізації, використання аудіовізуальних матеріалів. Для бібліотечних працівників віртуальний комунікаційний простір є своєрідною ареною для проведення масових заходів інформаційно-пізнавального характеру. Наприклад, щоб зацікавити віртуального користувача, на блозі МЦБС м. Коростеня розміщено віртуальну мандрівку «Музеями Т. Шевченка», створено відео. На власному каналі Коростенської ЦБС на You Tube [Korostenlib](https://www.youtube.com/watch?v=eOFIR71K02c) у 2014 р. було розміщено відео «Перо і пензель – дві великі долі, які навіки у одній злились» <https://www.youtube.com/watch?v=eOFIR71K02c>. Репродукції картин «І говорило полотно про його муки, мрії і любов» розміщено на блозі Червоноармійської районної бібліотеки. Про свої можливості працівники бібліотечних установ розповідають на сторінках місцевих газет. Особливо багато публікують працівники бібліотек Радомишля (35 статей), до того ж із них більше 10 статей надруковано бібліотекарем с. Потіївка, Ємільчино (найбільше публікацій за авторства бібліотекарів сіл Яблунець, Рихальськ, Варваріка, Бараші, Симаківка), Брусилова, Малина, Коростеня, Овруча, Черняхова. Багато з публікацій за 2014 р. присвячені ювілею Т.Г. Шевченка.

Бібліотеки області провели велику роботу із вшанування національного українського поета, а допомагали їм в цьому методичні служби центральних бібліотек. Методичними центрами області підготовлено та видано ряд цікавих матеріалів до славного ювілею Кобзаря.

Заслуговує на увагу розробка літературно-мистецького вечора «Ти в моєму серці, Україно, думою Шевченка гомони» (Малинська ЦРБ). Сюди включено презентацію книжково-ілюстративної виставки «Тарас Шевченко - гордість нації і символ України», слайдовий перегляд живописних творів, виконання поетесою-пісняркою пісень на вірші Шевченка.

Сценарії літературно-мистецьких вечорів підготували працівники Новоград-Волинської МЦБС «На вічнім шляху Тараса» та Брусилівської ЦБ «Тарасові музи». Розробку літературного свята «Лине дзвоном величавим

Шевченкова мова: прочитайте про цю славу від слова до слова» та сценарій театралізованого літературного музичного вернісажу «Живи в піснях, живи у «Заповіті» у слові праведнім, у славі віковій», розроблені працівниками Любарської ЦБ та бібліотекарем с. Липне цього ж району.

Змістовні методично-бібліографічні матеріали працівників Ємільчинської ЦБ «Ім'я, благословенне у віках» наповнені розробкою усного журналу, уроком-подорожжю, вікторинами. Матеріали Новоград-Волинської ЦБ «Поліський Варнак» вміщують розробки літературно-музичної композиції, бібліографічного огляду літератури, книжково-ілюстративної виставки та перелік мистецьких творів.

Програма літературно-мистецького проекту МЦБС м. Коростеня щодо відзначення 200-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка містить методично-бібліографічні матеріали «Свіча вічності». Доброю підмогою бібліотечним працівникам в роботі слугують методичні поради Попільнянської ЦРБ «Вінок пам'яті Кобзарю» та «Шевченковий слід на Житомирщині», видані працівниками Овруцької ЦБ.

Бібліотекарями Андрушівської районної бібліотеки підготовлено розробку Дня бібліографії «Національна премія імені Т. Шевченка» та засідання клубу любителів поезії «Берізка» «Дзвенять Кобзареві струни». Аналогічний День бібліографії, тільки під назвою «Світе тихий, краю милий, моя Україно...» розроблено працівниками МЦБС м. Житомира. Тут вміщено літературну вікторину, експрес та прес інформації, краєзнавчу розвідку, біографічну довідку про Т. Шевченка.

Досить вдалим видалось видання ілюстрованого фотоальбому «Т.Г. Шевченко - класик української літератури, національна гордість українського народу», підготовленого працівниками Олевської ЦРБ. Цікаві розділи книжково-ілюстративної виставки, розрахованої на молодіжну аудиторію «Ми чуємо тебе, Тарасе, крізь століття», містять матеріали Народицької бібліотеки.

Хочеться зауважити досить наповнений рекомендаційний список літератури «Свіча, запалена від серця», складений працівниками МЦБС м. Житомира, який містить п'ять розділів.

Вебліографічні списки «Т. Шевченко - художник» та «Шляхами великої долі» підготовлено та видано фахівцями ЦМБ м. Бердичева та Коростенської ЦРБ. Огляд веб-сайтів про Т.Г. Шевченка «Зоря Шевченкова горить, до правди й волі людство кличе!» видано працівниками Новоград-Волинської ЦМБ. Рекомендаційний список літератури «Жінки в житті Т.Шевченка» та інформаційна довідка «Пам'ятники Шевченку на земній кулі», видані Коростенською ЦРБ, містять змістовну і корисну інформацію і стануть в нагоді для роботи бібліотек. Дуже відрадним є те, що сільськими бібліотечними працівниками також розробляються масові заходи. Зокрема, сценарій свята «Т. Шевченко – великий син українського народу» розробила працівник Базарської сільської бібліотеки Народицького р-ну, а бібліотекар села Ласки – літературний вечір. Працівники Івано-Пільської бібліотеки, що на Чуднівщині, розробили літературну годину та урок, присвячений Т. Шевченкові. Ними ж написана велика стаття до місцевої газети під назвою «Є в Шевченка народження дата, дати смерті в Шевченка немає».

Повсюдно це питання піднімалося на семінарських заняттях. Цікавим і насиченим видався семінар, проведений Малинською ЦРБ «Інноваційність у пропозиціях нових бібліотечних послуг», де крім іншого пропонувався аукціон авторських ідей «Популяризація творчої спадщини Т.Г. Шевченка в бібліотеках: традиційні форми та сучасні аспекти», бібліотечний марафон «У вінок Кобзареві» та «І лине над землею Шевченкове святеє слово», яке вдало провели бібліотекарі району. Із захопленням присутні передивились серію відеороликів про відзначення 200-річчя від дня народження Т. Шевченка, які створила методист ЦБ.

Питання «Реалізація в регіонах завдань Президента України щодо належної підготовки до відзначення 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка» розглядалось на засіданні круглого столу в Брусилівському

районі за участю керівників та громадськості району. На засідання Ради відділу культури і туризму Черняхівського району виносилось питання «Робота бібліотек в рік 200-річчя Т.Г. Шевченка». Цікавим є досвід села Вільськ Черняхівського району. Відомо, що Т. Шевченко зупинявся тут напередодні арешту в 1847р. Активізація роботи з популяризації творчості Кобзаря стала одним із факторів, завдяки якому громада села зібрала кошти на виготовлення пам'ятника Т. Шевченку, який планують встановити у 2015р.

Отже, фахівці бібліотек області взяли активну участь у підготовці та проведенні заходів щодо вшанування 200-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка. Цікавість до постаті Кобзаря і його спадщини не зменшується з роками, що є цілком закономірним явищем, оскільки Т.Г. Шевченко став символом духовного відродження народу. 200-річний ювілей вкотре переконав, що творчість поета має феноменальну здатність завжди бути актуальною.

Зрозуміло, що в аналізі подані не всі факти роботи бібліотечних працівників, проте дякуємо тим, хто професійно підійшов до висвітлення цього питання.

**Список неопублікованих матеріалів
публічних бібліотек області у фондах науково-методичного відділу
Житомирської ОУНБ ім. О. Ольжича**

1. Вінок пам'яті Кобзарю : метод. поради / Попільнянська ЦРБ. – Попільня, 2014. – 10 с.
2. Дзвенять Кобзареві струни : засідання клубу любителів поезії «Берізка» / Андрушівська ЦРБ. – Андрушівка, 2014. – 11 с.
3. Живи в піснях, живи у «Заповіті», у слові праведнім, у славі віковій : сценарій театраліз. літ.-муз. вернісажу / Липненська сільська бібліотека Любарського району. – Любар, 2014. – 13 с.

4. Жінки в житті Тараса Шевченка : реком. список л-ри / Коростенська район. бібліотека ім. М. Сингаївського. – Коростенська ЦРБ. – Коростень, 2014. – 8 с.
5. Лине дзвоном величавим Шевченкова мова: прочитайте тую славу від слова до слова : літ. свято / Любарська ЦРБ. – Любар, 2014. – 8 с.
6. Ми чуємо тебе, Тарасе, крізь століття : книжкова виставка / Народицька ЦРБ. – Народичі, 2014. – 4 с.
7. На вічнім шляху до Шевченка : сцен. літ.-муз. вечору / Новоград-Волинська МЦБС. – Новоград-Волинський, 2014. – 12 с.
8. Національна премія імені Т. Г. Шевченка : день бібліографії / Андрушівська ЦРБ. – Андрушівка, 2014. – 22 с.
9. Поки сонце з неба світить, тебе, Тарасе, не забудуть... : літ. вечір / Олевська ЦРБ. – Олевськ, 2014. – 12 с.
10. Поліський Варнак : на допомогу бібліотекам по відзначенню 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка / Новоград-Волинська ЦРБ. – Новоград-Волинський, 2014. – 24 с.
11. Свіча вічності : метод.-бібліогр. матеріали на допомогу працівникам бібліотек / Коростенська МЦБС. – Коростень, 2014. – 24 с.
12. Свіча, запалена від серця : реком. інформ. список / ЦМБ м. Житомира. – Житомир, 2014. – 18 с.
13. Тарас Шевченко – художник : веббібліогр. список / Бердичівська ЦМБ. – Бердичів, 2014. – 8 с.
14. Тарасові музи: сценарій літ.-мистецького вечора / Брусилівська ЦРБ. – Брусилів, 2014. – 9 с.
15. Ти в моєму серці, Україно, думою Шевченка гомони : літ.-мистецький вечір до 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка / Малинська ЦРБ ім. В. Скуратівського. – Малин, 2014. – 12 с.
16. У всякого своя доля і свій шлях широкий : огляд л-ри / Новоград-Волинська ЦМБС. – Новоград-Волинський, 2014. – 8 с.

17. Хай дух Шевченка об'єднає нас : план заходів Черняхівської ЦРБ щодо відзначення 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка / Черняхівська ЦРБ. – Черняхів, 2014. – 4 с.
18. Читаємо Кобзаря : літ. година / Іванописьська сільська бібліотека Олевського району. – Олевськ, 2014. – 9 с.
19. Шевченкове коло: програма літ.-мистецьк. проекту в бібліотеках м. Коростеня щодо відзначення 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка / Коростенська МЦБС. – Коростень, 2014. – 5 с.

Вибрані матеріали бібліотек області

Олевська центральна районна бібліотека

«Поки сонце з неба світить, тебе,

Тарасе, не забудь...»

Сценарій літературно-музичної композиції

Обладнання: портрет Т.Г.Шевченка під вишитим рушником, квіти, свічка.

Ілюстрована книжкова виставка під назвою «Велет народного духу», під портретом слова:

...Живи, поете, в бронзі і граніті,
Живи, поете, в пам'яті людській,
Живи в піснях, живи у «Заповіті»,
У слові праведнім, у славі віковій.

*/Звучить стишена мелодія чумацької пісні,
або народної сумної. На фоні мелодії звучать слова з прологу
С. Васильченка «В бур'янах»/*

Україна... В одному вже тільки цьому слові і для нашого вуха і навіть для вуха чужинців бринить ціла музика смутку і жалю... Україна – країна смутку і краси, країна, де найбільше люблять волю і найменше мають її, країна гарячої любові до народу і чорної йому зради, довгої, вікової, героїчної боротьби за волю, в результаті якої – велетенське кладовище: високі в степу могили, руїна та прекрасна на весь світ, безіменна, невідомо коли і ким складена пісня. Тяжкий сон, подвійна неволя і темна ніч, як ворон. Тільки Дніпро з очератами, тільки вітер з степовими могилами шепотіли ночами: гай-гай... умер прекрасний край...

Україна – це тихі води і ясні зорі, зелені сади, білі хати, лани золотої пшениці, медові та молочні ріки... Україна – це марні обшарпані, голодні люди... Україна – це царське та панське безмежне свавілля... Праця до сьомого поту...

Світяться злидні...

Україна – розкішний вінок з рути і барвінку, що над ним світять заплакані зорі...

I ведучий: Року 1814, з 26 на 27 лютого старого стилю, темної ночі, перед світом в селі Моринцях на Звенигородщині, в хаті Григорія Шевченка, кріпака пана Енгельгарда, блиснув єдиний на все село вогник: народилась нова панові кріпацька душа, а Україні – її великий співець – Тарас Шевченко. Хлопчик ріс мовчазним, завжди чимось замислений, ніколи не тримався хати, а все тинявся десь по бур'янах, за що в сім'ї його прозвали малим приبلудою.

II ведучий: Коли тарасу виповнилося вісім років, батьки віддали його до дякона в науку, п'яниця – дякон навчав дітей по церковних книгах і за найменшу провину карав різками. Будучи вже відомим поетом, Шевченко згадував ту школу, куди привела його кріпацька доля.

Читець:

Ти взяла мене маленького за руку

І хлопця в школу повела

До п'яного дьяка в науку...

- Учися, серденько, колись,

- З нас будуть люде, - ти казала.

I ведучий: Та недовго тривала Тарасова наука. Несподіване горе випало на долю маленького хлопчика. Замучена важкою працею, померла мати...

Читець:

Там матір добрую мою

Ще молодую - у могилу

Нужда та праця положила.

Там батько, плачучи з дітьми

(а ми були малі і голі)

Не витерпів лихої долі,

Умер на панщині!... А ми

Розлізлися межи людьми.

Мов мишенята...

Я до школи – носити воду школярам...

II ведучий: Щоб якось упоратись із сім'єю, батько Тараса одружився знову – узяв удову з трьома дітьми. Мачуха виявилася жінкою сварливою, недоброю. Вона зненавиділа «чужих» дітей, а особливо Тараса. Щоб хлопець був менше на очах лихої мачухи, батько брав Тараса чумакувати. Та скоро помер і батько. Осиротівши, Тарас пішов у найми.

/Виходить хлопчик – малий Тарас, читає вірша/

Тарас:

Мені тринадцятий минало.

Я пас ягнята за селом.

Чи то так сонечко сіяло,

Чи так мені чого було?

Мені так любо, любо стало,

Неначе в бога ...

Уже прокликали до паю,

А я собі у бур'яні
Молюся богу... І не знаю,
Чого маленькому мені
Тойді так приязно молилось,
Чого так весело було?
Господнє небо, і село,
Ягня, здається, веселилось!
І сонце гріло, не пекло!
Та недовго сонце гріло,
Недовго молилось...
Запекло, почервоніло
І рай запалило.
Мов прокинувся, дивлюся:
Село почорніло,
Боже небо голубеє
І те помарніло.
Поглянув я на ягнята!
Не мої ягнята!
Обернувся я на хати –
Нема в мене хати!
Не дав мені бог нічого!..
І хлинули сльози,
Тяжкі сльози!.. А дівчина
При самій дорозі
Недалеко коло мене
Плоскінь вибирала,
Та й почула, що я плачу.
Прийшла, привітала,
Утирала мої сльози
І поцілувала...

/Під час останніх слів Тараса на сцену виходить дівчинка – Оксана Коваленко – тихенько підходить до хлопчика/

Оксана: Чом же ти плачеш? Ох, дурненький, Тарасе , бач, як малий плаче. Давай я сльози тобі витру. */Витирає йому сльози/*

Тарас: Оксано! Оксаночко! /Посміхнувся/

Оксана: Не сумуй, Тарасику, адже кажуть, найкраще від усіх ти співаєш , найкраще від усіх ти читаєш, ще й, кажуть малюєш ти. От виростеш і будеш малярем, еге ж?

Тарас: Еге ж, малярем.

Оксана: І ти розмалюєш, Тарасе, нашу хату, еге ж?

Тарас: Еге ж... А всі кажуть, що я ледащо і ні на що не здібний. Ні, я не ледащо! Я буду таким малярем!

Оксана: Авжеж, будеш! А що ти ледащо, то правда. Дивись, де твої ягнята! Ой, бідні ягняточка, що чабан у них такий, - вони ж питоньки хочуть! Побігли їх швидше напоїмо!

/Діти схопилися за руки й побігли/

І ведучий: У вільний від роботи час Тарас читає, малює, однак думка знайти людину, яка б навчила його малювати, не покидає хлопчика. Так він потрапляє до хлипківського маляра, який погоджується навчити хлопчика малювати. Проте пан Енгельгардт, у якого Шевченко був кріпосним, забирає його до Петербурга і Тарас стає козачком у свого пана.

Читець:

Хоче малювати, прагне він до знань,

Та за це багато зазнає знущань.

Нишком він малює статуї в саду,

Вночі пише вірші про свою біду.

II ведучий: У Петербурзі Т. Шевченко зустрінеється з малярем-художником І. М. Сошенком. Ця зустріч круто змінила його долю. Сошенко знайомить його з байкарем Є. П. Гребінкою, художником К. П. Брюловим, поетом

В. А. Жуковським. Вони побачили великі здібності художника Шевченка і викупили його з кріпацтва.

І ведучий: 22 квітня 1838 року Енгельгардт підписав офіційний документ, який засвідчили В. Жуковський, К. Брюлов та М. Вієльгорський. У відпускній записці, зокрема говориться:

Читець: «Я, нижчепідписаний, звільнений від служби гвардії полковник Павло Василів син Енгельгардт відпустив назавжди на волю кріпосну мою людину Тараса Григорового сина Шевченка, що дістався мені в спадщину від покійного батька мого дійсного таємничого радника Василя Васильовича Енгельгарда, записаного по ревізії Київської губернії, Звенигородського повіту, в селі Кирилівці, до котрої людини мені, Енгельгарду і спадкоємцям моїм в дальшому справи немає і нічого претендувати, а вільний він, Шевченко, обрати собі рід життя, який побажаєм».

II ведучий: Шевченко виправдав наміри своїх визволителів. У 1845 році він закінчив Петербурзьку художню академію з двома срібними медалями і званням «вільного художника». Тарас малює портрети, картини та ілюстрації до своїх творів.

Читець:

Так у людському горі стрілися брати,

Що зуміли в горі щиро допомогти.

Викупили друзі, вільним став Тарас!

Чом серце в тузі? Біль чому не згас?

Сміливий і щирий був Тараса спів.

Він гострить сокири, кличе на панів.

І ведучий: 25-річний юнак, викуплений з кріпацтва, збагнув правду свого народу, як не збагнув ніхто до нього. Спершу він розкриває сторінки забутої козацької слави, колишньої слави тієї України, яка

Читець:

...обідрано сирото.

Понад Дніпром плаче,

Тяжко, важко сиротині,
А ніхто не бачить....
Тільки ворог, що сміється...
Смійся, лютий враже!
Та не дуже, бо все гине, -
Слава не поляже;
Не поляже, а розкаже,
Що діялось в світі,
Чия правда, чия кривда
І чий ми діти.

II ведучий: Рання романтика Шевченка розкриває красу і велич подвигу, він хоче сколихнути інерцію дрімоти, що скувала народ. Він буквально видирає з рук не дуже кмітливого цензора бунтарську поему «Гайдамаки» і наче заряд динаміту посилає її в Україну.

I ведучий: Україну Тарас покинув ще 15-річним хлопцем. За 14 років поневірянь і науки між чужими людьми найлегше було забути рідну мову. А він тим часом творить для України найвеличнішу книгу – «Кобзар», що народилась з тих вражень і страждань, які малий Тарас збагнув своїм рано стривоженим серцем і розвиненим розумом.

/Звучить пісня «Рече та стогне Дніпр широкий». Після виконання цієї пісні подальший текст читається під супровід мелодії пісні «Думи мої, думи мої...»/

II ведучий: 29-річний поет і художник повертається в Україну, про яку мав нощами, про яку писав: «А Україна навіки, навіки заснула...» і яку прагнув пробудити своїми думками, словами і пекучими сльозами... Він не їде, а лине на Україну, бо ніколи не зводив з неї очей... Він хоче пройти слідами козацької слави, хоче побачити дорогі руїни... Суботів, Чигирин, Хортицю...

I ведучий: В три печальні літа «на нашій, на своїй землі» поет розучився плакати і сміятись. Про друкування його творів не могло й бути мови.

Читець:

Минають дні, минають ночі,
Минає літо. Шелестить
Пожовкле листя, гаснуть очі,
Заснули думи, серце спить,
І все заснуло, і не знаю,
Чи я живу, чи доживаю,
Чи так по світу волочусь,
Доле, де ти? Доле, де ти?
Нема ніякої;
Коли доброї жаль, боже,
То дай злої, злої!
Не дай спати ходячому,
Серцем замирати
І гнилою колодою
По світу валятись.
А дай жити, серцем жити
І людей любити,
А коли ні... то проклинать
І світ запалити!
Страшно впасти у кайдани,
Умирать в неволі,
А ще гірше – спати, спати,
І спати на волі –
І заснути на вік-віки, сліду не кинуть
Ніякого, однаково,
Чи жив, чи загинув!
Доле, де ти, доле, де ти?
Нема ніякої!
Коли доброї жаль, боже,

То дай злої. Злої!

II ведучий: Йому здавалось, що його покидають останні сили. Тоді поряд із «Заповітом» з'являється його огненне послання сучасним і майбутнім поколінням української інтелігенції – тим, що поснули у затишку.

Читець:

Схаменіться! будьте люди,
Бо лихо вам буде.
Розкуються незабаром
Заковані люде,
Настане суд, заговорять
І Дніпро, і гори!
І потече сторіками
Кров у синє море
Дітей ваших... і не буде
Кому помагати.
Одцурається брат брата
І дитини мати.
І дим хмарою заступе
Сонце перед вами,
І навіки прокленетесь
Своїми синами!
Умийтеся! образ божій
Багном не скверніте.
Не дуріте дітей ваших,
Що вони на світі
На те тільки, щоб панувать...
Бо невчене око
Загляне їм в саму душу
Глибоко! глибоко!
Дознаються небожата,

Чия на вас шкура,
Та й засядуть, і премудрих
Немудрі одурять!

I ведучий: За участь у Кирило-Мефодіївському братстві Шевченка заарештовують. Під час арешту знаходять у нього страшний зошит «Три літа», який є сатирою на всю самодержавну систему. Колишній кріпак в країні споконвічного деспотизму пише «Сон» у залах Академії мистецтв, та ще й майже навпроти царського палацу.

II ведучий: В казематі Петропавловськом фортеці поет не чекав милості. Він не виправдовувався, а розумів, що це кінець його надіям працювати для рідного народу – перед ним темний шлях неволі... Україна приходить до нього в снах – білим маревом весняного цвітіння.

Читець:

Садок вишневий коло хати,
Хрущі над вишнями гудуть,
Плугатарі з плугами йдуть,
Співають ідучи дівчата,
А матері вечерять ждуть.

Семя вечеря коло хати,
Вечірня зіронька встає,
Дочка вечерять подає,
А мати хоче научати,
Так соловейко не дає.

Поклала мати коло хати
Маленьких діточок своїх;
Сама заснула коло їх.
Затихло все, тільки дівчата
Та соловейко не затих.

І ведучий: 9 березня 1861 року Тарасу Григоровичу Шевченку виповнилося 47 років, але поет був уже важко хворий. Привітати його прийшли друзі; було багато надіслано телеграм.

10 березня перестало битися серце великого поета. Тіло Т. Г. Шевченка було перевезено в Канів, і похований він на Чернечій горі, як того й бажав.

ІІ ведучий: Шевченко не встиг побачити останнє видання «Кобзаря», останнє в його житті, але встиг одержати звання академіка-графіка, встиг написати п'єсу «Назар Стодоля», яка і сьогодні йде на сценах театрів України.

Читець:

Я збудувати хати не встиг,
Я сам собі – самісінький, мов перст.
А смерть косою відчиняє двері,
На смерті рушники навхрест
Й весільна хустка блудниці Лікери.
І дум нема – лишилася одна
Єдина – що не витекла сльоза,
Що правда із мною не скона,
Навіки повінчавшись із тобою.
Що ти в покорі не зігнеш колін,
Мій змучений, мій праведний народ,
Воскреснеш ти, прозрієш ти,
Коли моя зоря впаде на тихі води.

І ведучий: І ще жив би ти Тарас, коли б не голодував в дитинстві, коли б не тратив здоров'я у тюрмах, коли б так не страждав і тужив за ненькою – Україною.

ІІ ведучий:

Ми не забули тебе, Тарасе,
Черпаєм правду в твоєму слові.
І вберегли ми для внуків наших

Вкраїнську пісню, українську мову.

/Під час цих слів на сцену виходять, узявшись за руки, дівчинка і хлопчик - виконавці ролей Тараса і Оксана/

Хлопчик і дівчинка (разом):

Прямуєм щастю навздогін,

В руках несем чудові квіти.

Як добре – встала ти з колін,

Моя Україно, тобі співають діти.

/Лунає пісня «Боже, Україну збережи»/

Новоград-Волинська районна бібліотека ім. Л. Українки

Поліський Варнак

На допомогу бібліотекам області

по відзначенню 200-річчя Т.Г.Шевченка –

поета, письменника, художника, громадського діяча

План заходу:

1. «Поліський Варнак» (бібліографічна довідка про перебування Т.Г.Шевченка в с. Гульськ Новоград-Волинського району).

2. «Тарас Шевченко - України син» (літературно-музична композиція; працівники районної бібліотеки).
3. «Світ Шевченкового дитинства» (літературно-музична композиція учителя української мови і літератури Петровської А. С.; учні Наталівської ЗОШ І-ІІ ст.)
4. «Геній якому судилася вічність» (бібліографічний огляд літератури біля розгорнутої книжкової виставки; бібліотекар Романчук О. Ю.)
5. «Шевченко художник» (галерея мистецьких творів; головний бібліотекар Дяченко О. В., методист Ньюкало Н. Й.)

«Поліський Варнак»

(До 200-річчя від дня народження
Т.Г.Шевченка)

В повісті «Варнак» поет описує наш – Новоград-Волинський край, вживає справжні назви міст і рік. Місцеві краєзнавці дослідили, що це село Гульськ нинішнього Новоград-Волинського району. В ньому дійсно відбулись трагічні події, про які йдеться в повісті. Повністю відповідає опису і місцевий ландшафт.

Вшановуючи нині Т. Г. Шевченка, ми говоримо про актуальність його творів. Поява Шевченка в літературі ознаменувала нове явище в духовному

розвитку людства, загострила проблему боротьби за людину, її гідність і велич, піднесла віру в можливість такої боротьби і її позитивні результати. Т. Г. Шевченко утвердив український народ, його мову і культуру. І ми не повинні цього забувати.

Шевченко Т.Г. Варнак: Повість// Шевченко Т. Г. Художник: Повісті. – К.: Молодь, 1985. – 368с. – С.66-95.

«...На гранітних берегах прекрасної річки Случі, там, де вона, верстов за дев'ять угору від Новограда-Волинського, звившись, неначе гадюка, утворила правильне коло верстви на дві впоперек, і саме в центрі цього кола лежать, оточені дібровою, руїни здоровезних кам'яних палат. Колись це було житло одної значної польської родини, а тепер там живуть сови та кажани.

Це діло моїх проклятих рук! Я напустив туди гаддя та нічного птаства. О! Господи, прости мені сей гріх невольний! гріх великий!..»

«...Траплялось мені часто бувати на берегах Случі, неподалік од мого села, та зайти в село я боявся. Мене не страшила зрада селян, я всіх їх понаділяв – кого грошима, кого натурою: волами, кіньми тощо. Ні, я не боявся їх, та мені страшно було зустріти Марисю або ж панну Магдалену.

Бувало й цілу ніч просиджував я на березі моєї милої Случі, дивлячись, як гасли вогні в убогих мирних хатах багатьох моїх побратимів, покірних своїх побратимів, покірних своїй долі. Бувало, плакав я і каюся, та вже занадто далеко зайшов, щоб можна було вернутися назад без допомоги щирого друга. Я кілька разів намірявся провідати панну Магдалену. І щоразу передумував. Мені і соромно, і страшно було побачитися з нею! Так боїться диявол зустріти чистого янгола! В цей час я був наймізернішою, найбезталаннішою людиною!

Поблукавши коло села, полюбувавшись ясною водою Случі, я подався в ліс, мов той вовк, боячись зустріти чоловіка. В лісі я знаходив одну з своїх ватаг, розвішував на гіллі столітнього дуба дорогі килими та оксамити і починав пити з товариством...»

Т. Г. Шевченко і Житомирщина

Відомо, що перебування Т.Г.Шевченка на Волині, до складу якої входила територія нинішньої Житомирської області, було зумовлене його участю в роботі Тимчасової комісії по розбору стародавніх актів, а потім і в Археографічній комісії по вивченню пам'яток старовини.

21 вересня 1846р. Т. Г. Шевченко одержав від Археографічної комісії доручення збирати перекази, фольклор та зробити опис історичних пам'яток в Київській, Подільській та Волинській губерніях.

Великий інтерес являє собою документ, що зберігається в держархіві області. Це виписка протоколу Волинської духовної консисторії від 15 жовтня 1846 року, яка підтверджує перебування Тараса Григоровича Шевченка на Волині.

15 жовтня 1846 року в журналі Волинської духовної консисторії зроблено запис про передачу волинським архімандритом у консисторію вимоги генерал-губернатора до духовних осіб про сприяння Шевченкові у виконанні ним завдань комісії.

Вільному художнику Шевченку (а було йому тоді лише 32 роки) доручалося збирати у Волинській губернії народні перекази, оповідання, різні відомості про кургани і пам'ятники давнини. А духовні особи мали всіляко сприяти Шевченкові у виконанні цього доручення на випадок огляду ним будь-яких церков і монастирів. Крім цього йому було доручено відвідати Почаївську лавру, замалювати її.

Побував він у Житомирі і Новограді-Волинському. З Житомира Т. Г. Шевченко виїхав до Кременця, де зробив кілька малюнків Почаївської лаври та навколишніх місць. Потім побував у Кременці, Острозі, Дубно і Корці.

Наприкінці жовтня 1846 року через Новоград-Волинській і Житомир Т. Г. Шевченко повернувся до Києва.

Архівних свідчень тієї подорожі лишилось мало, мабуть, тому, що звіт Шевченка для Археографічної комісії було знищено. Не збереглося поезій та

листів того часу. Ймовірно, виконуючи завдання комісії, він не мав часу на вірші. Та й, судячи з усього, в цей час Шевченко переживав творчу кризу. Щодо листів та деяких інших матеріалів волинської подорожі, що могли опинитись у друзів Кобзаря, то ці «компрометуючі матеріали» могли бути знищені. Адже невдовзі, весною 1847 року, Шевченка заарештували. І люди не хотіли ризикувати, зберігаючи у себе «компромат».

«Тарас Шевченко – України син»

Літературно-музична композиція

/Святково прикрашений зал вишивками та портретами Т. Г. Шевченка, оформлені книжкові виставки та персональна виставка робіт бібліотекаря Ющенко Альони в жанрі витинанки, бісероплетіння та квілінгу./

Ведуча Дяченко О. В.:

Щовесни, коли тануть сніги
І на рясті засяє веселка,
Повні сил і живої снаги
Ми вшановуєм пам'ять Шевченка.
Ти, Тарасе, сьогодні
Нас зібрав до купи.
І зійшлися у цих стінах
Шевченка онуки.

В ці дні не тільки в Україні, а й в сьому світі відзначають 200 – річчя від дня народження славного сина України – поета, письменника, художника, громадського діяча Тараса Григоровича Шевченка.

Наша, Новоград-Волинська районна бібліотека імені Лесі Українки, з 2013 року теж проводила і проводить ряд заходів до цієї величезної дати. І сьогодні ми зустрілися на наших шевченківських читаннях.

На це свято ми запросили бібліотекарів Новоград-Волинського району, читачів бібліотеки, усіх бажаючих і не байдужих до творчості Великого Кобзаря.

Добрими гостями і учасниками нашої літературної години є учні Наталівської ЗОШ І-ІІ ступенів на чолі зі своїми вчителями: Петровською Аллою Степанівною та Кондратюк Оленою Федорівною. Запрошуємо їх до виступу.

«Світ Шевченкового дитинства»

(Виступ учнів Наталівської ЗОШ І-ІІ ст. з літературно-музичною композицією)

Учитель:

Його життя написане сльозами,
Що запеклися кров'ю на душі.
У кожний звук, у кожний тон у слові
Крізь чорноту минутих лихоліть
Услухайтесь! Почуйте в його мові
Те, що лікує, плаче й полонить.
Почуйте серцем голос...

(пісня «Наш Кобзар»)

Виходять дівчинка і хлопчик в українському вбранні

Учень:

У старій хатині
Кріпака колись
В тихий день весняний
Хлопчик народивсь.

Учениця:

У тяжкій неволі
Ріс малий Тарас.
Він не вчився в школі,

Він ягнята пас.

Учень:

Вмерли мама й тато ...

Сирота – в дядка.

Тут була в хлоп'яти

Грамота гірка.

Учениця:

В пана – бусурмана

В Петербурзі – дім.

Кріпаком у пана

Був Тарас у нім.

Учень:

Хоче малювати

Прагне він до знань -

Та за це багато

Зазнає знущань.

Учениця:

За ясну свободу й

Світле майбуття –

Він віддав народу,

Все своє життя!

Звучать слава з мікрофона (або запис)

1.Благословен той день і час,

Коли прослалась килимами

Земля, яку сходив Тарас

Малими босими ногами.

2. Не на шовкових пелюшках.

Не у величному палаці –

В хатині бідній він родивсь

Серед неволі, тьми і праці.

Нещасна мати сповила.
Його малого й зажурилась...
І цілу ніченьку вона –
За сина – кріпака молилась.

Інсценізація «Зіркове небо»

Хлопчик: Матусю, а правда, що небо на залізних стовпах тримається?

Мати: Так ,мій синочку, правда. (Жінка сідає на лаву, хлопчик біля неї, кладе толову на коліна матері, вона співає «Колискову»).

Хлопчик: А чому так багато зірок на небі?

Мати: Це коли людина на світ приходить, Бог свічку запалює. І горить та свічка, поки людина не помре. А як помре - свічка згасає, зірочка падає. Бачив?

Хлопчик: Бачив, матусю, бачив...Мамусечко, а чому одні зірочки ясні, великі, а інші ледь видно?

Мати: Бо коли людина зла, заздрісна, скупа, то її свічка ледь-ледь тліє. А коли добра, робить людям добро, тоді свічечка світить ясно, і світло це далеко видно.

Хлопчик: Матусю, я буду добрим. Я хочу, щоб моя свічечка світила найясніше.

Мати: Старайся, мій хлопчику. (Гладить сина по голові).Ой, Тарасе, що з тебе буде?

Сусід: Всі на кутку кажуть, що з вашого Тараса, мабуть, щось добряче вийде!

Учитель: І вийшло!

Це був Поет. Поет з родини бідної.
А душу мав розкрилену, як птах.
Гарячим болем і живою піснею
Його слова - в народі на вустах.

А скільки ж раз його було розіп'ято
За правду, за Кобзар, і «Заповіт».
В душі народу словом заповітним він
Залишив вічний і глибокий слід.

Учитель: Тарас любив учитися. А чого навчилися ви, зараз перевіримо.
Я буду читати прислів'я та приказки про Шевченка. Слова в них будуть
переставлені місцями, а вам треба правильно скласти речення і записати.

1. З Шевченком набирається той знається, розуму хто.
(Хто з Шевченком знається, той розуму набирається)
2. Прочитав, Шевченка хто став багатший серцем.
(Хто Шевченка прочитав, той багатий серцем став)
3. Тараса – наша слово окраса і зброя.
(Слово Тараса – наша зброя і окраса)

А зараз доповніть рядки потрібними за змістом словами:

1. Неначе сонце засіяло,
Неначе все на світі стало
Моє... лани, гаї, сади!
І ми, жартуючи, погнали
Чужі ягнята до ... (*води*).
2. Дивлюся, аж світає,
Край неба палає,
Соловейко в темнім гаї
Сонце ... (*зустрічає*).
3. Не називаю її раєм,
Тії хатиночки у ... (*гаї*).
4. Тече вода з-під явора
Яром на долину.
Пишається над водою
Червона ... (*калина*).
5. На панщині пшеницю жала,

Втомилася; не спочивать
Пішла в снопи, пошкандибала
Івана сина ... (годувать).

6. В лиху годину,
Якось недавно довелось
Мені заїхать в ... (Україну).

Тепер назвіть, з якого твору уривок.

/Виходить учениця в образі Лілеї - у довгій білій сорочці, з розпущеним волоссям, читає уривок з балади «Лілея»/

Лілея:

«За що мене, як росла я,
Люде не любили?
За що мене, як виросла,
Молодую вбили?
За що вони тепер мене
В палатах вітають,
Царівною називають,
Очей не спускають
З мого цвіту? Дивуються,
Не знають, де діти!
Скажи мені, мій братику,
Королевий цвіте!» <...>
«Нащо мене Бог поставив
Цвітом на сім світі?
Щоб людей я веселила,
Тих самих, що вбили
Мене й матір?.. Милосердий,
Святий Боже, милий!»

Учитель: 200 років минає від дня народження Шевченка. Два століття! А він живе у своїх віршах-думах, картинах... І так буде завжди! Бо хтось повинен

достукатися до наших сердець, нашого сумління й совісті. Ніхто не зробить цього краще від генія усього українського народу Тараса Шевченка.

У росяні вінки заплетені суцвіття.

До ніг тобі, титане, кладемо,

Ми чуємо тебе, Кобзарю, крізь століття,

Тебе сучасником зємо.

І став для нас Шевченко заповітом,

Безсмертним, як саме людське життя.

Ми будем славить перед цілим світом

Живе й святе Шевченківське ім'я!

Звучить заключна пісня - побажання «Моя Україна»

Дякуємо за увагу!

«Геній, якому судилася вічність»:

Бібліографічний огляд літератури

(Бібліотекар Романчук О. Ю.)

В читальному залі бібліотеки оформлено розгорнуту книжково-ілюстративну виставку «Геній, якому судилася вічність».

Романчук О. Ю.: В Новоград-Волинській районній бібліотеці імені Лесі Українки оформлена розгорнута книжково-ілюстративна виставка «Геній, якому судилася вічність», яка присвячена видатному українському поету, письменнику, художнику Тарасу Григоровичу Шевченку.

Виставка має 5 розділів:

- Сторінки життя Великого Кобзаря
- Шевченкові слова «Квіти у серцях, як заповіти»
- Тарас Шевченко – художник

- Шевченкові музи
- Поліський Варнак: поет і Житомирщина

Почнемо з розділу **«Сторінки життя Великого Кобзаря»**.

Уже для багатьох поколінь українців – і не тільки українців – Шевченко означає так багато, що сама собою створилась ілюзія, ніби ми все про нього знаємо, все в ньому розуміємо, і він завжди з нами, в нас. Та це лише ілюзія. Шевченко як явище велике й вічне – невичерпний і нескінченний. Волею історії він ототожнений з Україною і разом з її буттям продовжується нею. Він росте й розвивається в часі, в історії, і нам ще йти і йти до його осягнення. Ми на вічнім шляху до Шевченка...

Тараса Шевченка розуміємо настільки, наскільки розуміємо себе – свій час і Україну в ньому. Але щоб краще зрозуміти його як нашого сучасника вам неодмінно треба прочитати книгу:

Вічний як народ: сторінки до біографії Т. Г. Шевченка: навч посібник/ автори-упорядники О. І. Руденко, Н. Б. Петренко. – К.: Либідь, 1998. - 272с. В книзі сторінки життя та творчості Кобзаря, хрестоматійно відомі теми доповнюють і поглиблюють раніше не публіковані документи, спогади сучасників Т. Г. Шевченка, а також репродукції з його картин, офортів, автографи тощо.

Доля: книга про Тараса Шевченка в образах і фактах/ Авт.-упоряд. тексту В. О. Шевчук. – К. : Дніпро, 1993. – 779с. , в якій розказано про його високе життя, про людей, з якими він приятелював та зустрічався, і про світ, який його оточував, про міста та села, де він бував і жив. Книга також цікава та цінна саме тим, що в ній вміщені автографи віршів, записи, зроблені рукою письменника, сторінки з метричної книги села Кирилівки. Книга вражає різноманіттям фотографій про життя Т. Г. Шевченка та малюнків, зроблених самим поетом.

В розділі **Шевченкові слова «Квіти у серцях, як заповіти»** представлено зібрання творів **Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів: У 12 т. / гол ред. М. Г. Жулинський. – К. : Наукова думка, 2001.** Книги містять

всю, відому сьогодні, літературну спадщину письменника. До видання входять також творчі заготовки та підготовчі матеріали до нездійснених літературних і мистецьких творів Шевченка: плани, етюди, ескізи, начерки...

Серед різноманіття книг, представлених в даному розділі треба звернути увагу на досить цінне видання: **Шевченко Т. Г. Більша книжка: автографи поезій 1847-1860рр. / Т. Г. Шевченко. – К.: Видавництво академії наук української РСР, 1963. – 328с.** Цей рукописний збірник Т. Г. Шевченко почав складати у лютому 1858 р. в Нижньому Новгороді, повертаючись із заслання і чекаючи дозволу на в'їзд до столиці. Останній запис зроблено 5 грудня 1860р.

Раніше написані твори (1847-1850 рр.) Тарас Григорович не просто переписував, а редагував, деякі ґрунтовно переробив. Це надає збірникові особливої цінності.

В оригіналі, що зберігається в рукописному відділі Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка, збірник відкривається сторінкою, на якій рукою Шевченка старанно виведено: «Поезія Тараса Шевченка», а нижче – «1847 г.». В фонді бібліотеки є це цінне факсимільне видання автографів Шевченка, його поезій, написаних в останні роки життя.

Також є унікальне, **перше видання Кобзаря Тараса Шевченка 1840 року, видане в типографії Е. Фішера.** Звичайно, що це також факсимільне видання, але це не робить його менш цінним.

Перша книжечка Шевченка – **«Кобзар»** – вийшла в світ майже в день других роковин його викупу з кріпацтва. Це була чи не найсвітліша, найрадісніша доба життя поета, ті «незабвенные золотые дни», дні навчання в Академії мистецтв, про які він згодом не раз згадуватиме в щоденнику, яким присвятить автобіографічну повість «Художник».

Про історію видання першого «Кобзаря» згадок самого Шевченка не лишилось. Протягом тривалого часу чи не єдиним джерелом відомостей про це були спогади П. Мартоса, коштом якого видано книгу. Із спогадів Мартоса виходить, ніби своєю появою в світ «Кобзар» завдячує йому. Проте ця версія

викликає чимало сумнівів. Насамперед роль Гребінки у виданні «Кобзаря» навряд чи обмежувалася тільки допомогою в прочитанні нерозбірливих рукописів Шевченка. Є підстави припускати, що ініціатива видання «Кобзаря» належить перед усім Гребінці. Саме він подавав рукопис «Кобзаря» до цензурного комітету. Прочитавши цю книгу, ви дізнаєтесь набагато більше інформації про «Кобзар» Т. Г. Шевченка.

Тарас Шевченко – художник

Всім давно відомо, що Т. Г. Шевченко не тільки геніальний письменник, а й талановитий художник. Малярська та графічна спадщина Тараса Шевченка – одне з найдорогоцінніших культурних надбань українського народу. Будучи сином свого народу, Шевченко вже з перших самостійних років художника прагнув у мистецьких творах відобразити історичне минуле народу. Перебуваючи на Україні, Шевченко зарисовує куточки рідної природи, записує народні, прислів'я.

У цьому розділі представлена книга: **Тарас Шевченко – художник : дослідження, розвідки, публікації. – Т. 1. / ред. Г. І. Вишневський. – К.: Мистецтво, 1963. – 149с.** В книзі розповідається про життя Тараса Шевченка, та про його талант художника. Також тут вміщено репродукції картин Тараса Шевченка.

Наступна книга на яку слід звернути увагу це – **Владич Л. Живописна Україна Тараса Шевченка / Л. Владич. – К.: Мистецтво, 1963. – 126с.** Шевченко створив «Живописну Україну», коли ще був учнем Академії художеств. «Живописна Україна» була задумана Шевченком як художнє періодичне видання. Вона мала виходити окремими випусками, по три естампи в кожному, чотири рази на рік. Це видання – це щось значно більше, ніж звичайна розповідь очевидця. Це правдива, схвильована розповідь художника-патріота. Проте Шевченкові не вдалося повністю здійснити свій задум. Він спромігся видати лише два випуски «Живописної України», які вийшли наприкінці 1844 року.

У своєму художньому розвитку Шевченко пройшов досить складний шлях. Правдиво, з демократичних і реалістичних позицій відображаючи явища життя, Шевченко творив народне, національне мистецтво, виступив як зачинатель нового прогресивного мистецтва.

Також в розділі представлена книга **Музей Т. Г. Шевченка Державний музей Т. Г. Шевченка: Альбом / авт.-упоряд.: Л. І. Внучкова, Г. П. Паламарчук, О. І. Паляничко. – К.: Мистецтво, 1989. – 168с. :іл. – Рез. рос. та англ. мовами.** Державний музей Т. Г. Шевченка – один із пам'ятників великому українському поетові, художникові та митцю. В альбомі репродуковано образотворчу Шевченкіану з колекції музею, створену самим кобзарем, а також живописні полотна, графічні твори його сучасників та послідовників – російських та українських митців дореволюційного часу. Розрахований на широкі кола шанувальників.

В фонді бібліотеки є раритетне видання **в 4-х томах «Тарас Шевченко: Мистецька спадщина»**. Це видання 1963 року. В ньому зібрані малюнки поета, систематизовані за його творчими етапами життя.

Шевченкові музи

Історія зберегла імена жінок, які полонили серце Тараса. Назавжди почуття поета лишили слід у поезії.

Для Тараса Шевченка ідеалом, його музою була українська проста дівчина: молода, середнього зросту, білолиця, кароока, чорноброва, з пишними червоними устами, з густою темною косою і з гнучким станом, та ще й така палка і кмітлива, щоб, як він казав, «під нею земля горіла на три сажени».

Досить цікавий матеріал розміщено в книзі **Ковтун Ю. І. Тарасові музи / Ю. І. Ковтун. – К.: Україна, 2003. – 207с. : іл. – Бібліогр. : с. 204-205.** У науково-популярній книзі розповідається про жіноцтво, яке оточувало Тараса Шевченка, про його сердечні почуття, його муз, що надихали великого поета й художника на створення геніальних поезій, невмирущих полотен, про музу всього його життя, якою була для нього Україна. В додатку вміщено листи

Т. Г. Шевченка до коханих жінок: Ганни Закревської, Варвари Репіної, Катерини Піунової, Марії Максимович.

Ще одна книга, присвячена одній із найбільш складних, відповідальних і делікатних тем Шевченкіани «Жінки і кохання в житті Тараса Шевченка» - це книга – **Зоре моя вечірняя... Т. Г. Шевченко й одвічна жіноча тайна / Упорядник Оваденко В. А. Переднє слово академіка НАН України М. Г. Жулинського. – К. : Слов'янський град, 2002, – 136с.** представлена в даному розділі виставки.

Також на виставці представлені статті з періодичних видань - журналу «Чумацький шлях» та газети «Голос України», де ви можете більш детально ознайомитись з історією кохання Тараса Шевченка да кріпачки Ликери Полусмак.

Поліський Варнак: поет і Житомирщина

Відомо, що перебування Т. Г. Шевченка на Волині, до складу якої входила територія нинішньої Житомирської області, було зумовлене його участю в роботі Тимчасової комісії по розбору стародавніх актів, а потім і в Археографічній комісії по вивченню пам'яток старовини. В деяких творах поет описує наш край, вживає справжні назви міст і рік. В повісті «Варнак», наприклад, Т. Г. Шевченко описує нашу мальовничу природу, згадуючи річку Случ.

Більш детально про перебування Шевченка на Житомирщині можна дізнатись з книги, яка представлена на виставці:

Т. Г. Шевченко і Житомирщина: по матеріалах обласної літературно-краєзнавчої конференції / Жит. обл. організація тов. охорони пам'яток історії та культури. – Житомир: Ред.-видав. відділ облполіграфвидаву, 1990. – 21с.

Але найбільш цікавий та повний матеріал про перебування Шевченка саме в Новоград-Волинському зібраний в тематичній папці **«Поліський Варнак: Т. Г. Шевченко і Новоград-Волинський»**, де зібрані свідчення про

перебування Шевченка на Волині, вирізки з періодичних видань, та уривки з поеми «Варнак», у якій письменник описує красу Звягельського краю.

Шевченкова поезія – святиня і скарб українського народу. І нині, в нову епоху, в новий історичний час, шевченкове слово запалює мільйони, надихає тих, хто бореться за соціальне і національне визволення.

Вшановуючи нині Т. Г. Шевченка, ми говоримо і про актуальність його творів. Адже поява Шевченка в літературі ознаменувала нове явище в духовному розвитку людства, загостила проблему боротьби і її гідність і велич, піднесла віру в можливість такої боротьби і її позитивні результати. Т. Г. Шевченко утвердив український народ, його мову і культуру. І ми не повинні цього забувати.

Ведуча Дяченко О. В.: Бібліотекарі нашої бібліотеки теж шанують поезії Шевченка. Вони зачитують вірші Кобзаря. Будь ласка, Семенюк Галина Борисівна та Подсадна Мар'яна Борисівна.

(Читають вірші Т.Шевченка «Розрита могила», «Думка»).

Ведуча Дяченко О. В.: А зараз методист бібліотеки Серб Юлія Анатоліївна заспіває пісню на слова поета.

(Виконує пісню «Зоре моя вечірняя»).

Ведуча Дяченко О. В.: Багато віршів написано нашими славними земляками про Шевченка. Бібліотекар Ющенко Альона Василівна та бібліограф Жинська Людмила Василівна зачитують ці вірші.

(Жинська Л. В. виконує уривок з поеми Ю. Ковальського «Шевченко в Новоград-Волинському», Ющенко А. В. виконує вірш Л. Яцури «Відродися, Тарасе»).

Ведуча Дяченко О.В.: Постійними учасниками наших заходів є дві сестрички: Ющенко Ілона і Дар'я. Вони навчаються в Новоград-Волинський школі мистецтв, а їх керівником є заслужений працівник культури України Матвійчук Віра Юріївна. Просимо....

(Виконують акапельно пісні на вірші Шевченка «Садок вишневий коло хати», «Якби мені крила»).

«Шевченко художник»

Галерея мистецьких творів

(головний бібліотекар Дяченко О. В., методист Ньюкало Н. Й.)

Ведуча I (Дяченко О. В.): Ми побачили, в основному, Шевченка як поета. А зараз я, головний бібліотекар Дяченко Олена Василівна, і методист Ньюкало Ніна Йосипівна розкажемо про мистецьку спадщину талановитого сина України.

(В читальному залі оформлено книжкову виставку «Тарас Шевченко – художник: галерея мистецьких творів»).

Неповним буде уявлення про внесок Кобзаря в скарбницю української культури, якщо не познайомитись зі спадщиною Шевченка-художника.

Хоче малювати, прагне він до знань,
Та за це багато зазнає знущань.
Нишком він малює статуї в саду,
Вночі пише вірші про людську біду.

Саме завдяки своєму таланту Шевченко здобув волю і перед ним відкрився широкий світ. Поетична спадщина Кобзаря налічує понад 240 творів, а живописна - 1200 робіт. Навчаючись в Петербурзькій Академії мистецтв, у поета з'явився задум створити ілюстрований альбом «Живописна Україна», який розповів би про різні події української історії.

Його малярне мистецтво, як і мистецтво слова, було спрямоване на реалістичне відтворення дійсності. Це було зумовлене глибоким знанням народного життя, умінням вибрати в ньому суттєве й характерне.

Ведуча II (Ньюкало Н.Й): Талант Шевченка розкрився і в жанрі портретного малюнка. Майже 150 портретів створив художник. Серед них - автопортрети, в яких Шевченко відобразив себе в різні пори життя, в різних настроях і переживаннях, але неодмінно - щирим і відкритим. В автопортретах митця

усіх періодів творчості - від безтурботного юнака до вистражданого, але незламного чоловіка середніх літ - криється величезна сила поетового духу.

(Під час розповіді йде демонстрація репродукцій картин Т.Г.Шевченка з альбому «Т.Шевченко: мистецька спадщина» та на моніторах комп'ютерів).

Ведуча І: Треба згадати, що Шевченко створив галерею портретів друзів і знайомих, коханих жінок. Серед них портрет поміщика П. В. Енгельгарда, виконаний на досить високому рівні. Перед нами горда людина, яка знає собі ціну. Одягнений у фрак коричневого кольору, з-під якого видно синій жилет, на шії елегантно пов'язано ліловий шарф, вираз очей самозакоханий.

«Голова жінки» – твір досконаліший. Вважається, що тут майстерно, засобами світлотіні змодельовано обличчя, обрамлене красивими гофрованими пасмами кучерів.

«Смерть Олега, князя древлянського»: в основу малюнка покладено один з епізодів князівської міжусобної боротьби часів Київської Русі, про який розповідається в Іпатіївському літописі, а саме - вбивство князя Олега його рідним братом Ярополком. Основна дія відбувається на передньому плані, персонажів згруповано й розміщено симетрично. У центрі малюнка зображено вбитого Олега, який лежить на килимі в оточенні натовпу своїх переможених прибічників, поблизу стоїть Ярополк. Жестом руки він вказує на вбитого, ніби звинувачуючи воєводу Свенельда у цій трагедії.

«Смерть Богдана Хмельницького»: на малюнку - гетьман Богдан Хмельницький перед смертю передає булаву своєму синові Юрію. Булаву тримає на підносі дружина гетьмана - Ганна Золотаренко. За церемонією спостерігають козаки з найближчого оточення гетьмана. Деякі з них стоять з опущеними головами, інші вносять до кімнати регалії козацького війська: прапори, бунчуки, тулумбаси. Обабіч смертельно хворого гетьмана в дорогих кріслах сидять митрополит та боярин. Козаки одягнені в характерні запорозькі строї, з голених голів звисають «оселедці».

В зображенні інтер'єру та численних побутових деталей, в окресленні поведінки персонажів Шевченко досягає правдивої конкретики та переконливості.

З жіночих зображень наймайстерніший портрет Катерини Абази, в якому вражає виняткова чарівність створеного художником образу молодої жінки, граціозної, з цнотливим виразом обличчя. Особливої привабливості портретові надають легкі, прозорі, надзвичайно ніжні сріблясто-блакитні тони, в яких цей твір виконано.

«Портрет невідомого» тривалий час вважався портретним зображенням українського письменника Є. П. Гребінки, і лише зовсім недавно, завдяки детальному вивченню цього твору, виявилось, що така його атрибуція помилкова. Невідомий зображений на портреті у фас, він сидить на стільці й уважно дивиться на глядача виразними, трохи сумовитими очима. Перед нами розумна, серйозна і разом з тим добра, чуйна людина. Це перший портрет Шевченка, в якому людину зображено в сидячій позі.

«Марія»: малюнок за поемою О. С. Пушкіна «Полтава» Героїня поеми, яку Пушкін називає Марією, - Мотря Кочубей, дочка Василя Леонтійовича Кочубея, генерального писаря, а згодом генерального судді при гетьмані Івані Мазепі. Про велике кохання Мотрі Кочубей та Івана Мазепи свідчить їхнє листування.

Ещё Мария сладко дышит,
Дрёмой объята, и слышит
Сквозь лёгкий сон, что кто-то к ней
Вошёл и ног ее коснулся.
Она проснулась — поскорей
С улыбкой взор ее сомкнулся
От блеска утренних лучей...
Вздвогнул, она глядит... и что же?
Пред нею мать...

Ведуча II: «Циганка-ворожка» (1841): і в сюжеті, і в трактуванні образів є чимало умовного. Сцена ворожіння відбувається на тлі романтичної обстановки. Молода дівчина в українському вбранні простягла руку циганці і, відвернувшись від неї, насторожено слухає слова ворожіння. З подвійним почуттям страху і надії, побоюючись глянути на свою пророчицю, чекає чорнява красуня на її вирок.

«Знахар» (1841): в книжковій графіці особливо вдалим є малюнок «Знахар», де зображено літнього селянина в характерному одязі (свита, шаровари, чоботи, смушева шапка), який поважно крокує вулицею села з палицею в руках. Постать знахаря подано на тлі типових для українського села деталей (сплетений з верболозу тин, крислате дерево, хата під солом'яною стріхою). З-за тину з цікавістю виглядають діти. За малюнком «Знахар» відомий на той час у Петербурзі гравер О. Неттельгорст вирізав гравюру, яку й було надруковано як ілюстрацію до твору Квітки-Основ'яненка.

«Катерина» (1842): ця композиція посідає особливе місце в мистецькій спадщині художника. Її глибинність і багатшаровість спричинюють часом протилежні оцінки і тлумачення. На полотні зображено повернення Катерини в село після прощання з офіцером. Такого епізоду у поемі немає, як немає і образу діда. Тому вважати картину ілюстрацією до однойменного поетичного твору Шевченка не можна. Це самостійний твір на спільну з поемою тему і побудований відповідно до специфіки образотворчого мистецтва. Шевченко створив свою картину далеко від рідної України, тому не мав змоги малювати з натури. Але національний український одяг дівчини, характерний краєвид надають картині виразного національного колориту.

«Селянська родина»: художник написав картину під час першої подорожі на Україну. В цьому реалістичному, далекому від академічних канонів полотні Шевченко відтворив родинну сцену біля хати: молоде подружжя втішається першими кроками своєї дитини. Сніп сонячного проміння падає на стіну хати, на обличчя, увиразнює білий одяг чоловіка і

сорочку жінки, відбивається рефlekсами на голові дитини, на дідові, що гріється на призьбі. Світло є виразником змісту. За його допомогою художник виділяє головних персонажів, моделює складки одягу, особливо сорочку чоловіка, відтворює простір та повітря, яким наче напоєно картину. Контрастом до променистих теплих тонів звучать затінення — де напіввиразні й м'які, а де глибші й темніші.

«Вдовина хата на Україні»: прибувши в 1843 році на Україну, Шевченко виконав низку малюнків з натури, які вражають своєю викінченістю та майстерністю. Надзвичайно промовистим є малюнок, на якому зображено убоге селянське житло - власне, лише половину хати з обдертою стріхою і великим незграбним комином на першому плані. Під хатою сидить напівголе дитинча, на подвір'ї пасеться миршавий підсвинок.

«Воздвиженський монастир у Полтаві»: за завданням Археографічної комісії в липні 1845 року Шевченко відвідав Полтаву, де ознайомився з численними історичними місцями та визначними архітектурними пам'ятками міста і замалював деякі з них..

На малюнку зображено комплекс архітектурних пам'яток у стилі українського бароко XVII—XVIII століть. Це - Полтавський Воздвиженський монастир із собором, дзвіницею й іншими спорудами. Заснував монастир у 1650 році полтавський полковник Мартин Пушкар, соратник Богдана Хмельницького.

Захоплено й майстерно передав Шевченко літній пейзаж: мальовнича гора, віддалена яром і широкою долиною, над якою наче зависа на світлому небосхилі золотoverхий архітектурний ансамбль. Праворуч — широке, залите сонячними променями плесо Ворскли. Зображення чоловічої постаті й коня, що пасеться, врівноважує і пластично організовує композицію.

«Чумаки серед могил» змалювано поблизу Седнева під час поїздки Шевченка до Чернігівської губернії. Цей краєвид із щедро розсипаними давньоруськими сіверянськими курганами напевне зацікавив Шевченка. Такі своєрідні пам'ятки славної історії навіювали митцю роздуми про минуле

краю, надихали на творчість. Особливістю цього твору є те, що, передаючи краєвид, котрий його схвилював, художник скористався лише контрастними мазками однотипної сепії, забезпечивши колористичний ефект сприйняття.

Ведуча І: «Хата батьків у Кирилівці» (1843): у вересні 1843 року, відвідавши рідну оселю в Кирилівці, художник виконав малюнок хати, в якій минули його дитячі роки. Незабутній і сумний образ батьківської хати неодноразово виринав у творчій уяві митця на далекому засланні. Із великим сумом згадує поет оту «хатину в гаї» у вірші «Якби ви знали, паничі...», сповненому страждань і болю.

«Тополя» (1839-1840): малюнок не є ілюстрацією, але близький до балади за настроєм і народно-пісенним образом самотньої тополі. Зображення на малюнку перегукується із змістом таких рядків поетичного твору:

Рости,рости,тополенько!

Все вгору та вгору,

Рости гнучка та висока,

До самої хмари...

Два однойменні твори - поетичний і графічний - є яскравим прикладом єдності образного мислення Шевченка - поета і художника.

«Робінзон Крузо» (1856): малюнок відтворює образ героя англійського письменника Даніеля Дефо. На ньому центральною є постать Робінзона. На його обличчі відбивається інтенсивна робота думки, а в усій постаті відчувається напруження і неприхована сила. Погляд Робінзона спрямований на велику книгу, від якої наче йде сяйво. Відразу зрозуміло, що Робінзон читає Біблію. Досвід духовних пошуків багатьох поколінь, закладених у цій книзі, допомагає йому побороти свою самотність. Можливо, саме тепер йому відкриваються істини, яких він не розумів, живучи серед людей.

Шевченко - художник не komponував свої пейзажі, а змальовував краєвиди, які бачив перед собою. Малюнки здебільшого розповідають нам про убоге життя Шевченкової родини і всього покріпаченого українського

села. Чарівна природа на малюнках, як і в подіях є контрастом до важких соціальних умов життя народу.

«Автопортрет» 1861 року: На цьому портреті ми бачимо завчасно постарілу, втративши будь-яку надію на покращення долі, відчуваючи свій швидкий кінець, людину, яка сумує не тільки і не стільки за свою власну долю, а і за долю свого обездоленого народу.

Таким чином ми ще раз зримо відчули велич і багатогранність таланту Т. Г. Шевченка, ще раз переконалися, що завдяки великій праці він зумів передати у словесних і живописних творах свою палку любов до народу України і тривогу за її долю.

Ведуча II:

Поклонімось сьогодні поету,
Рідні сестри і брати мої,
Його славі й орлиному злету
Нема рівних ніде на землі.
Поклонімось Тарасу святому,
За слова чарівні крізь віки,
Що навчав нас долати утому,
Вперто йти до своєї мети.
Поклонімось великій людині,
Що стоїть на Чернечій горі
І шукає по всій Україні
Патріотів живої душі.
Поклонімось, дорослі і діти,
За натхнення, що в душу лягло,
За Кобзарські вірші і квіти
За оспіване кожне село.
Поклонімося знову і знову
У весняні ці дні осяйні,
Вічна слава Пророчому слову,

Вічна слава, Тарасе, Тобі!

Ведуча І: Слово надається директору районної бібліотеки імені Лесі України Ковалевській Ларисі Дмитрівні.

(Директор звертається до всіх присутніх зі словами вдячності після чого проводить невеличку екскурсію по фонду бібліотеки).

Список літератури:

1. Варнак // Шевченко Т. Усі твори в одному томі. - К.; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2007.—824с.
2. В сім'ї вольній, новій: Шевченківський зб. / Редкол.: П. Білецький та ін. — К. : Рад. письменник, 1984. — Вип. 3 / Упоряд. : О. М. Дмитренко, В.К.Костенко, 1986. — 335с., іл.
3. Гудзь Л. Тарас Шевченко і наш край / Л. Гудзь // Лесин край. — 2014. — 27 лют. (№9). — С.7.
4. Денисюк А. Дух творчості Шевченка, або пам'ятну дошку Шевченку в Гульську замінять на пам'ятник / А. Денисюк // Нов-Волинські новини. — 2013. — 18 жовт. (№42). — С.2.
5. Житомирщина на зламі тисячоліть: Праці Житомир. наук-краєзнав. тов-ва дослідн. Волині т. 21. — Житомир, 2000. — 390с.
6. Загравий Ю. Поліський варнак / Ю. Загравий // Рад. прапор. — 1989. — 8 берез. — С.3.
7. Звягель - Новоград-Волинський: від сивої давнини до сьогодення / Голов. ред. М. Ю. Костриця. — У 2-х тт. — Т. II. — Житомир : М. Косенко, 2007. — 352с., іл. — (Науковий збірник «Велика Волинь». Праці Житомирського науково-краєзнавчого товариства дослідників Волині. — Вип. 36.)
8. Костриця М. Ю. Новоград-Волинський : Історико-краєзнавчий нарис. - Житомир : Косенко, 2007. — 92с.: іл., кольор. іл. — (Серія «Міста Житомирщини». — Вип. 2.)

9. Костриця М. У місті Лесиних джерел / М.Костриця // Лесин край. — 1991. — 23 лют.
10. Кругляк Г. Ще одне святе місце. / Г. Кругляк // Лесин край. — 1991. — 6 листоп. — С.2.
11. Куценко С. Вшанування Шевченка у родині Косачів / С. Куценко // Лесин край. — 2014. — 20 лют.(№8). — С.6.
12. Малошук С. Із невмирущого джерела пам'яті / С. Малошук // Лесин край. — 2013. — 28 берез. (№ 13). — С.6.
13. Найкраща шана Кобзареві. Спільними зусиллями і турботами збудуємо пам'ятник Т. Г. Шевченку у Гульську // Лесин край. — 2013. — 7 листоп. (№45). — С.1.
14. Новоград-Волинський. Історія міста. — Новоград-Волинський: НОВОград, 2010. — 640с.: іл.
15. Пам'ятки монументального мистецтва Житомирської області / Заг. редакція, ілюстрації, підготовка текстів Георгія Мокрицького/ Матеріали до Зводу пам'яток історії та культури. — Житомир: Вид-во «Волинь» , 2009.—208с.: 302 іл.; 1 мал.
16. Римська В. Тарас Шевченко і Лесин Звягель / В. Римська // Нов-Вол. новини. — 2014. — 7 берез. (№10). — С.5.
17. Т. Г. Шевченко і Житомирщина: по матеріалах обласної літературно-краєзнавчої конференції / Жит. обл. організація тов. охорони пам'яток історії та культури. — Житомир: Ред.-видав. відділ облполіграфвидаву, 1990. — 21с.
18. Т. Г. Шевченко у нашому місті // Лесин край. — 1993. — 11 верес. (№71). — С.1.
19. Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів: У 12 т. / Редкол.: М. Г. Жулинський (голова) та ін. — К.: Наук. думка, 2001.
- Т. 3: Драматичні твори. Повісті. — 2003. — 592с.: портр.
20. Шматко О. І день іде, і ніч іде.../ О. Шматко // Молодь України. — 2008. — 22 трав. (№ 37). — С.12.

21.Яроменко Т. Новоград-Волинщина у творчості Шевченка / Т. Яроменко
// Нов-Вол. новини. — 2014. — 14лют. (№7). — С.7.

Матеріал підготували: Дяченко. О. В., головний бібліотекар; Ньюкало Н. Й., методист

Бібліографічний список літератури: Жинська Л.В., бібліограф

Малинська центральна районна бібліотека ім. В. Скуратівського

Ти в моєму серці, Україно, думою Шевченка гомониш

Літературно-мистецький вечір

до 200-річчя від дня народження

Тараса Шевченка

Мета: Через Високий образ Кобзаря, його літературну і мистецьку спадщину показати історію України, її героїчні і трагічні сторінки, розвиток української літературної мови і культури.

Читець: */На фоні звучання бандури «Думи мої, думи»/*

В дні перемог

І в дня поразки,

В щасливі дні

І в дні сумні

Іду з дитинства до Тараса,

Несу думки свої сумні

М.Рильський

Ведучий: Тарас Шевченко – велична постать української літератури. Його творчість неповторна, виняткове явище в історії світової літератури. В ньому вся історія наша, все буття... Кому невідомо: Україна – це Шевченко, Шевченко – це Україна. Він вершина, парость родового дерева, виразник і хранитель народного духу.

Тарас Григорович Шевченко народився 9 березня 1814 року в родині селянина-кріпака в с. Моринці на Черкащині. Грамоти навчався у сільського дяка.

Читець: «Мені тринадцятий минало» Т. Шевченко

Ведучий: Після смерті батьків наймитував. З 1829 року був козачком у пана Енгельгарда.

Разом з паном п'ятнадцятирічний підліток переїхав спочатку до м. Вільно, а в 1831 році – до Петербурга, де згодом був відданий на навчання до живописця Ширяєва В.

В цей період Шевченко знайомиться з художником І. Сошенком, а через нього з К. Брюловим, В. Гребінкою, які організували викуп юнака з кріпацтва

Читець: «І золотої й дорогої» Т. Шевченко

Ведучий: У 1838 році Шевченко був прийнятий до Петербургської Академії мистецтв, де став улюбленим учнем К. Брюлова. В суто брюловській манері виконані академічні студії з натури «Жінка в ліжку», «Натурщиця», «Натурщиця на червоному тлі», одержує срібні медалі за картини «Хлопчик-жебрак, що дає хліб собаці», «Циганка-ворожка».

Але Шевченко порівняно швидко звільнився від естетичних та тематичних рамок академічного мистецтва й звертається у своїй творчості до реального життя, до теми України. Свідченням цього стала поява одного з найвидатніших його творів – картина «Катерина». Уперше у вітчизняному мистецтві героїнею живописного полотна стала зневажена дівчина, принижена й скривджена, яка за свою любов втрачає честь і життя. Все в картині підпорядковане розкриттю трагедії дівчини-покритки: і загальний земнуватого-синій колір, що створює сумний настрій і співчутливий погляд діда ложкаря і журливий погляд Катерини.

Читець: Уривок із поеми «Катерина» Т. Шевченко

Ведучий: Серед жанрових творів написаних в Україні у 1843 р. заслуговує на увагу картина «Селянська родина». В ній відтворено селянський побут, зображена сцена біля хати де зібралася вся сім'я.

Демократична спрямованість і висока художня майстерність дають підставу віднести картину «Селянська родина» до найкращих видань вітчизняного жанрового живопису.

Найважливішою роботою Шевченка академічного періоду є його олійний автопортрет (1840) який засвідчує високий рівень майстерності в олійному живописі. Автопортрет Тарас Шевченко малював протягом усього життя, їх налічується близько сорока. Перший автопортрет найбільш популярний і репродуктивний.

/Характеристика картин іде через слайдовий перегляд/

Національне й соціальне поневір'яння українського народу, його безправність, страшні злидні в яких опинилося селянство на своїй щедрій землі вражали і хвилювали душу великого поета і художника.

/Бандуристи виконують «Думи мої, думи ...»/

Ведучий: ***/На екрані книга «Кобзар»/*** 1840 року вийшла друком перша Шевченкова збірка «Кобзар».

З'явився цей збірник поезій у той час, коли нова українська література тільки-но зароджувалася і хоча її представляли вже твори І.П. Котляревського, Г.П. Квітки-Основ'яненка, талановитих поетів-романтиків, вона була ще не настільки сильною, аби стати загальноновизнаною.

І ось з'явився «Кобзар» Тараса Шевченка. Надруковані в ньому українські поезії вражали своєю досконалістю і красою.

Поява цих поетичних творів стала подією, як в українській літературі, так і у всьому слов'янському красному письменстві. Тарас Шевченко поставив українську літературу в ряд європейських літератур, і право української мови на самостійний розвиток.

/Запис «Рече та стогне Дніпр широкий» Т. Шевченко/

Ведучий: Виряджав молодий Шевченко свої думи в Україну в образі народної книжки, яку витворив для свого народу народною мовою. Вона не тільки в тематиці й сюжетах балад та поем, в образах близьких і рідних серцю людей з народу, в картинах рідного краю, а й передусім ідеологічній суті й гуманізмі творчості поета, у пробудженні ним соціальної й національної самовідданості українського народу в його мові.

Читець: Вірш О. Самійленко «Діамант дорогий»

Ведучий: Очима Тараса український народ правдиво побачив себе праведника й криведника, убогого й багатого, героїчного і уярмленого, трагічного й комічного і його устами заговорив. З виходом «Кобзаря» наддніпрянський Шевченко став українським «речником нації, виразником усіх, хто дбав про її духовний розвиток», об'єднавши мовою своїх творів розірвану державними кордонами Україну і все світове українство.

Розійшовся «Кобзар» швидко і заговорили про нього у Петербурзі, в Україні, на далеких окраїнах Російської імперії. «Кобзар» читали в рукописних списках. Твори вивчали на пам'ять і вони ставали народними українськими піснями.

З виходом «Кобзаря» почалося відродження національної культури України, і вже ніяка сила не могла зупинити цей процес.

/Поетеса-піснярка О. Гура виконує українські народні мотиви у власній обробці/

Ведучий: Аби наблизитися до свого читача в надії на щирі розмови, молодий Шевченко, довіряв свої думки «безталанному старому «Кобзареві», якого звикли слухати на селах, вірити його Кобзі, його думі. І донині цей стереотип сприйняття Шевченка в образі старого Кобзаря – у смушевій шапці, у важкому кожусі, похмурого й сердитого гайдамацького месника – переважає.

24 роки було Шевченкові, коли він написав поему «Катерина». А епічну поему «Гайдамаки» поет завершив на 26 році життя і видрукував окремою книжкою, власним коштом 1844 р.

Гайдамащина – останнє поривання українського народу здобути свободу, це трагедія доведена до відчаю гнобленого люду.

Гайдамацький «червоний бенкет» по всій Україні – для Шевченка не тільки справедлива помста за гноблення і знущання, а велика й глибока рана в душі й свідомості українського народу.

Читець: Уривок з поеми «Гайдамаки» ст. 99 (Кобзар)

Ведучий: Шевченкове слово поверталось в Україну, щоб розбудити приспаний невільницький дух, вселити у відомість народу віру в кращий день, підняти націю на національне самоздійснення, запалити вогонь творення нової національної долі.

Читець: Тарас Шевченко «Світе ясний, світе тихий»

Ведучий: Великі уроки для нинішнього дня заповідав Тарас Шевченко і не втрачав надії, що його слово – «велике» і «святе», «тихе, добре, коротке», дароване йому Богом, розтопить остужені душі, відкриє святу правду незрячим і глухим, розкриє рабські уста і возвеличить їх у національній гідності та честі.

/Бандуристи виконують «Учітєся брати мої»

На екрані збірка «Три літа»/

Ведучий: Великий період творчості Т. Шевченка пов'язаний з його подорожами на Україну і має назву «Три літа». Це період відображення неймовірно тяжкої дійсності та суперечливих реалій того часу. У ці й наступні роки поет пише дуже емоційно й різнопланово – тут є і реалістичні твори: «Сова», «Наймичка», «І мертвим, і живим ...», «Сон», «Єретик», «Великий льох», «Розрита могила» тощо.

Читець: Уривок з поеми «Сон» */На фоні слайдів «Живописна Україна»/*

Ведучий: Україна надихала Шевченка не тільки писати, а й відображати її графічно. Протягом цих подорожей Шевченко робить багато замальовок та ескізів, які вилилися в альбом офортів «Живописна Україна», присвячене минулому й сучасному народному побуту України та який зіграв велику роль

у житті Тараса Шевченка – завдяки розвинення навиків офорту він отримав звання академіка.

Дорогі друзі! Перед вами виставка творчих робіт учнів дитячого будинку творчості «Обличчя української історії Тарас Шевченко». Мені хочеться запросити до слова гостю нашого літературного вечора, викладача Задорожню Світлану Михайлівну. Що надихає вас на таку творчість?

/На фоні слайдів «Притча про блудного сина»/

Ведучий: Шевченко задумав нове видання «Кобзаря», куди мали увійти його нові твори легального змісту, але не вийшло через його арешт.

Під час заслання у Казахстан Шевченко багато малював, але не зробив жодного малюнка, який би прославив би доблесні російські війська, і в усій його творчості – а це близько 1200 зображень! – немає ніяких замальовок архітектури Петербурга, яка була йому чужою попри довгі роки проживання в цьому місті, а назавжди одною любов'ю залишилась Україна.

Поезію впродовж часів арешту Шевченко збирає в саморобну книжечку, яка згодом дістала назву «Мала книжка» не залишає ні на мить олівці та фарби – створив серію малюнків «Притча про блудного сина»

/Акапельно виконується «Ой, три шляхи широкії»/

Ведучий: Після повернення до Петербурга починається його літературно-соціальне життя. Шевченко виступає на літературних вечорах, стає одним із фундаторів Літературного фонду, допомагає недільним школам на Україні, бере участь у видання альманаху «Хата» та підготовці до видання журналу «Основа».

А саме головне у січні 1860 року під назвою «Кобзар» вийшла збірка яка складалась з 17 написаних до заслання поезій, включаючи раніш не опубліковані, та «Кобзарь» Тараса Шевченка в перекладі російських поетів. Паралельно з цим в Лейпцігу виходить збірка «Новые стихотворения Пушкина и Шевченка», де вперше, надруковано шість нелегальних поезій Шевченка, зокрема «Кавказ» і «Заповіт».

Читець: «Заповіт» Т.Шевченко

Ведучий: Український народ упізнає у творчості й долі Шевченка свою історію, долю, славу й покликання і цим національно самостверджується, духовно очищається, морально зміцнюється.

Шевченко є нині духовним будівником нашої держави. Тому наш обов'язок – самокритично усвідомити його дорогоцінну спадщину, його пророцтва і перестороги, долати духовне невільництво забезпеченням повної свободи особи.

Читець: Тарас Шевченко «Не молилася за мене»

Ведучий: Можливо, його душа витає над Україною, і тільки від нас, від нашої відповідальності перед Україною, від нашого вміння і бажання вкупі жити в добрі та злагоді, від нашої любові до рідної мови, національної культури, від гордості за свій народ і віри в Бога, від нашої з вами віри в щасливий день незалежної України і нашої солідарної праці в ім'я державної її розбудови залежить, чи полинула душа поета молитися до самого Бога, молитися там, у небесах, за вільну вже Україну.

/Бандуристи: «Родине вогнище»/

Зав.відділом обслуговування Л.Матяш

«Тарас Шевченко – гордість нації, символ України» - під такою назвою в читальному залі відкрито книжкову виставку, приурочену до 200-річчя з дня народження видатного українського поета, митця, громадського діяча.

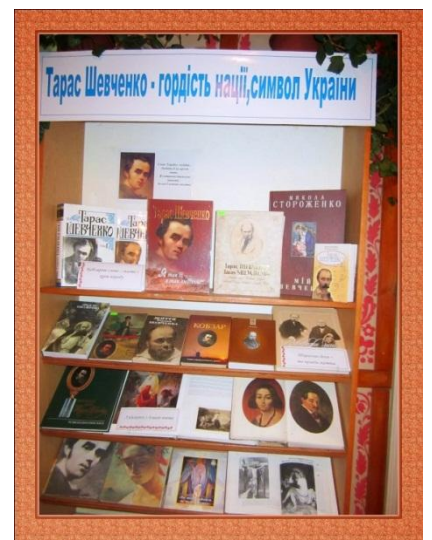
Мета заходу: популяризація творчої спадщини видатного українського поета. Адже шлях до величі Тараса Шевченка лежить через усвідомлення нашої національної природи, нашого світосприйняття, нашого минулого і сучасного, адже великий Кобзар символізує душу українського народу і його гідність.

Його пророчі слова

«Свою Україну любіть,

Любіть її ... во время люте,

В останню тяжкую минуту

За неї Господа молитъ», -

стали епіграфом до книжкової виставки.

Глибоконаціональний поет, він у своїх творах представлених у розділі виставки «Кобзареве слово – кров і плоть народу» ставив загальнолюдські проблеми. Ось чому для України він став пророком, і ось чому стежка до його творчості не заростає.

З цього приводу, відвідувачам бібліотеки буде цікаво познайомитись з новими фундаментальними виданнями творів Кобзаря які представлені в даному розділі виставки. Зокрема повне зібрання творів Шевченка у 12-ти томах, вибрані вірші та поеми «Я так її, я так люблю..», вибрана поезія Тараса Шевченка на українській та англійській мовах та ін.

Про Тараса Шевченка – поета і людину, написано не одну сотню книжок мовами різних народів світу. Розділ виставки «Тарасова доля – то правда життя» розкриває перед відвідувачами життєвий і творчий шлях поета.

Хочеться звернути особливу увагу користувачів на одне з представлених видань «Вічний як народ: Сторінки до біографії Т. Г. Шевченка». Тут добре прослідковується тема України, доля народу, біблійні мотиви – ці невичерпні пласти творчості українського генія, великого поета і художника.

Талант Шевченка був вельми різноманітний. Він – геніальний поет, одночасно великий український народний і національний художник – живописець, офортист, майстер рисунка, акварелі й сепії та перший український мистецтвознавець, погляди якого зберігають свою силу і в наш час.

Рубрика виставки «Художник з душею поета» представляє видання через які можна познайомитися з мистецькою творчістю поета.

Особливий інтерес у відвідувачів представляє альбом «Національний музей Тараса Шевченка». Видання включає значну частину мистецької колекції творів Тараса Шевченка. Репродукції художніх творів супроводжуються науковими коментарями.

Мистецький альбом «Мій Шевченко» художника України, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка, академіка Академії мистецтв України Миколи Стороженка містить художні твори, навіяні поезією Великого Кобзаря. Роботи Миколи Стороженка є новим словом у образотворчій Шевченкіані.

Тарас Шевченко... У кожного він свій. Образ найщирішого лірика і гнівного бунтаря, поета, художника, людини, духовного батька відродженої української нації постає перед внутрішнім зором сучасника. Більш повно осмислити його допоможуть видання з рубрики «В своїй хаті своя правда, і сила, і воля».

В ці дня біля виставки працівники бібліотеки проводять інформаційні бесіди, бесіди-діалоги: «Шевченко-художник», «Образ жінки-наймички в творах Шевченка», «Шевченко і Україна», «Поет духовної свободи» та ін.

Укладач – З. І. Димарчук

Редакція – Г. Й. Врублевська

Відповідальна за випуск – Н. А. Карплюк